

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

Caput XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

nostro factum est, qui innumerabiles homines ad vitam ex caelestis Philosophiae praeceptis instituendam, ubique terrarum incitavit; eisque persuasit, ut ad caelum aspirarent, & sedes quae Deo acceptis mentibus illic preparatae sunt, sibi sperarent. Quis unquam sive Deus, sive heros, sive homo, universum terrarum orbem ab oriente usque ad occidentem Solem, splendidissimis doctrinae suae radiis perfudit atque illustravit; paria fere cum Sole spatia decurrens; adeo ut omnes ubique gentes, uni Deo unum eundemque cultum exhibeant. Quis unquam sive Deus sive heros, omnibus tam Graecorum quam Barbarorum Diis & heroibus sub jugum missis, lege lata interdixit ne quis illorum deus haberetur; utque lata lex ubique valeret obtinuit; ac deinde cum ab omnibus oppugnaretur, unus ipse omnes adversariorum copias profligavit, eosque qui ab omni aere Dii & heroes habebantur devicit; utque per universum terrarum orbem, ab ultimis usque finibus solus ipse Dei Filius à cunctis omnium gentium hominibus appellaretur, effecit. Quis universis qui vastissimum hunc terrarum orbem incolunt, sive illi in continente, sive in insulis degant, praecepit, ut singulis septimanis in unum convenientes, Dominicum diem festum agerent; nec corpora sua saginarent, sed animos divinis praeceptionibus refocillarent. Quis Deus aut heros, aequè ac Servator noster oppugnatus, tropaea victoriae de hostibus erexit? Nam hi quidem à primis statim temporibus, & doctrinam & populum ipsius oppugnare hactenus non destiterunt. Ipse verò invifibilis, invifibili quadam virtute, famulos suos unà cum aedibus sacris ad summam gloriam evexit. Sed quid opus est divinas Servatoris nostri virtutes quae omnem dicendi vim superant, ambitiosè congerere? quando etiam tacentibus nobis, ipsae res fati loquantur iis, qui aures mentis habuerint. Hoc certè novum atque inauditum, semel duntaxat in terris est visum, ut is qui solus ab omni aeternitate erat Dei Filius, in terris cerneretur, & tot tantaque bona hominibus apportaret. Verum haec quae à me dicuntur, tibi fortasse superflua fuerint Imperator; qui Servatoris nostri divinitatem saepe numero praesentem expertus, non tam verbis quam factis, veritatis praeco cunctis hominibus existitisti. Tu enim ipse cum tibi otium fuerit, narrare nobis

Capit.
XVIII.

Ἐπισημειώθη: φιλοσόφοις δόγμασι μὲν ἀπὸ κατ' ὅλης τῆς οἰκουμένης συνακείδωσι ποσῶν, ἐρανον τε πείσας μετὰ δῶκεν, καὶ τὰς ἐρανοὺς διαβρῆας θεοφιλέσι οὐφυχαῖς ἀπεμύρας ἐλπίζων τις πρόποτε Θεὸς ἢ κ' ἥρωας ἀφ' ἑρωπῶ, τὴν ἀφ' ἡλίας ἀνιχοντῶ μετὰ δ' υμομύρας, μονονεχι τὸν ἴσον ἡλίω δι' ἡπείρουσας δρόμον, ταῖς λαμπροτάταις τῆς αἰπῆς διδασκαλίας αὐγαῖς κατηύγασε τεκ. ἐπισημειώσεν πάντῃς γῆς ἐν Θεῷ πατρὶ ἐστῶσαν, τὴν αὐτῶν ἐπιτελεῖν λατρείαν τις πρόποτε θεὸς ἢ κ' ἥρωας, πάντας Θεοὺς τε Ἰσραὴλ Ἑλληνικοὺς Ἐβραϊκοὺς παρακλινοσάμεν μηδένα μὲν ἐκείνων Θεὸν εἶναι νομίζον, ἡμοθέτησεν καὶ νομοθέτησας ἐπέσειεν. ἐπισημειώσεν πολεμῆταις ὑπὸ πάντων εἰς ὧν αὐτὸς, τὴν πάντων ἐναντήων στρατοπέδον κατὰ εἶδος, τὴν δ' ἐξ αἰῶν ἀπάντων θεῶν ἢ κ' ἥρωων κρατῆρ ἀπὸ περσῶν ἕως κατ' ὅλης τῆς ἀντρωπῶκουμένης, Θεὸς παῖδα, μόνον αὐτὸν ἑστῶσαν ἐθνῶν ἀπάντων ἀναγορεύουσαι παρεμνησῶσας τῆς τοῖς τὸ μέγα σοικεῖον τῆς γῆς οἰκῶσιν τοῖς τε κτ' γλῶσση καὶ τοῖς κτ' Ἰαλαπῶν. ἐπισημειώσεν ἐξ ἑδομαδῶ τὴν κυριακὴν χριματῶσαν ἡμέραν, ἐστῶσαν ἀγενεῖ Ἰππῶν τῶν ἰσραηλῶν παρὰ δὲ δάκε. καὶ αὐτὰ σῶμα πῶσιν τὰς ἡ ψυχὰς ἐνθεοῖς παιδῶμασιν ἀναλυπυρεῖν παρεσκεύασε ἡς θεὸς ἢ κ' ἥρωας ἐπισημειώσεν. αἰς ὁ ἡμέτερος ἑσῶσῆν ἰσραηλῶν ἡμετέρος κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἡ γῆρας οἱ μὲν γὰρ διέλιπον ἐξ ἀρχῆς ἑστῶσαν ἰσραηλῶν, αὐτὰ μὲν μάλ' ἰσραηλῶν πολιορκῆσῆς, ὁ δ' ἀφανῶσ ἀφανῶσ τοὺς οἰκῶσιν, αὐτοῖς ἰσραηλῶν οἰκῶσιν μέγα δόξης παρῶσῆς ἑστῶσαν τὸν δὲ λόγους παρῶσῆς τὸς λόγους κρείττονας ἐνθεοῖς δυνάμασι τῶσιν ἡμῶν φιλοσημειῶσῆς σῶσῆς. ὅτε ἡ σῶσῆς πάντων ἡμῶν, ἀπὸ ἐσῶσῆς ἰσραηλῶν τῶσιν ψυχῶσιν παρῶσῆς ἑστῶσαν τῶσιν ἰσραηλῶν ἐσῶσῆς ἑστῶσαν τῶσιν ἰσραηλῶν ἐσῶσῆς. τὸς ἀντρωπῶσιν ἐνλωσῆς ἑστῶσαν καὶ τὸν ἀληθῶσιν παῖδα θεὸς μόνον, ἐξ αἰῶν ἑστῶσαν ἰσραηλῶσιν ἑστῶσαν ἑστῶσαν ἑστῶσαν παρῶσῆς ἡμῶν σοικεῖον ἑστῶσαν ὅς αὐτῶσιν πῶσῆς ἑστῶσαν θεότητος συναἰδῶσῆς ἑστῶσαν πῶσῆς φῶσ, ἑστῶσαν ἀλλ' ἑστῶσαν αὐτοῖς, καὶ ἑστῶσαν ἰσραηλῶσιν ἀληθείας καθεσῆς ἑστῶσαν ἑστῶσαν ἑστῶσαν σιλεῖς χολῆς δοθεῖσης, εἰποῖς ἀν' ἑστῶσαν μῶσῆς

μυσίας τῆ σὲ σωτήρη Θεοφανείας. μυσίας καὶ ὑπὲρ παρυσίας. ἔ τας ἀπορρή-
 τας ἡμῖν ὑπεβολὰς ἀπὸ Φημι. τὰς δὲ ἐν
 ἀπὸ λογισμῶ καὶ ἀβαλλομύρας, καὶ ἀπὸ
 τῆς τῶν ὅλων ἀεθνοίας τὰ κοινωφελῆ καὶ
 τὰ πάντι χεῖσμα ἀδατιθεμύρας ἐπα-
 ξίας δὲ ἂν ἡμῖν τῆ σὲ ἀεθνοίας γε καὶ
 φύλακ Θεῶ, διελεύση τὰς ἐναργείας ἐν
 πολέμοις Ἰπικείας. τὰς ἐχθρῶν καὶ Ἰπ-
 ἐλών φθοράς. τὰς ἐν κινδύοις δεξιῶσι.
 τὰς ἐν ἀπορίας εὐπορίας. τὰς ἐν ἐρημίας
 ἀλλήλησι. τὰς ἐν ἀμνησίαις εὐρέσις. τὰς
 τῶν μεγάλων ἀεθνοίαις. τὰς ἀπὸ τῶν
 καθόλα ἀεθνοίαις. τὰς ἀπὸ τῶν ἀδύλων
 σκέψης τὰς ἀπὸ τῶν μεγάλων Ἰπικειρή-
 σεις τὰς πολιτικὰς οἰκονομίας τὰς τῶν στρα-
 τῶν διοικήσεις τὰς καθ' ἕκαστον διορθώ-
 σεις τὰς περὶ τῶν κοινῶν διατάξεις τὰς
 βιωφελῆς νομοθεσίας καὶ ἀεθνοίαις δὲ
 ἂν ἀπὸ ἀδελφίως ἕκαστα, τῶν ἡμᾶς μὲν λαν-
 θανόντων. ὅτι δὲ ἀπὸ μόνῳ γνωρίζομένων,
 καὶ ταῖς σαῖς βασιλικαῖς μνήμασι, οἷα θη-
 σωρεῖς ἐν ἀπορρήτοις, τεταμιδμύρων ὧν
 δὴ χάριν ἀπάντων, εἰκότως αὐτοῖς δὴ τῆ
 τῶν λαμπροῖς τεκμηρίοις τῆς σωτηρίας δυ-
 ναμῶς χεῖσάμεν Θεῶ, οἶκον ἐνικήσιον, τῶ
 πῶνον τῆς κτ' ἔ θανάτου νίκης αὐτῆ, πᾶσιν
 ἀδύλοισι, πῶσις ἅμα καὶ ἀπὸ ἀνέδει-
 ξας. νεῶν τε ἄγιοι Θεῶ, ζωῆς τε ἀθανάτου
 καὶ βασιλείας ἐντέας, λαμπρὰ καὶ μεγά-
 λα ἀεθνοίαις ἀφιερῶμασιν, τὰ πρέπον-
 τὰ γε εὖ μάλα καὶ οἰκεία βασιλεῖ, νίκης
 τῆς τῆ παμβασιλείως σωτήρη ἀναθήμα-
 σα. ἂ δὴ τῶ τῆς ἀθανάτου ζωῆς μαρτυρίῳ
 τε καὶ μνήμασι ἀεθνοίαις. τὸν ἕρανιον
 τῶ Θεῶ λόγον, νικητῶν καὶ τροπαίων
 βασιλικῶν χαρακτήρων ἐκτυπέμεν Θεῶ.

A poteris, si libet, innumerabiles Serva-
 toris nostri divinitatem suam tibi exhib-
 entis apparitiones; innumerabiles in
 somnis visiones: non dico arcana illa ab
 eo tibi suggesta, quæ nobis occulta sunt
 & inexplicabilia; sed quæ in ipsa mente
 inseruntur Dei suggestiones, & quæ
 fructuosam cunctisque in commune u-
 tilem de rerum humanarum providen-
 tia doctrinâ continent. Expones etiam
 nobis pro rei dignitate, manifesta illa
 Dei propugnatoris & custodis tui in
 bellis auxilia; hostium & insidiatorum
 tuorum internecionem: in periculis al-
 lata subsidia, in rerum difficultatibus
 expeditam facilitatem: in solitudine
 defensionem: in angustiis industriam
 B ac dexteritatem: præscientiam rerum
 futurarum, eorum quæ ad summam re-
 rum pertinent providam dispositio-
 nem: de incertis & obscuris rebus deli-
 berationes: maximarum rerum susce-
 ptionem: administrationem rerum ci-
 vilium; ordinationem militarium co-
 piarum: rectam ubique emendatio-
 nem: Constitutiones de jure publico:
 leges deniq; ad communem hominum
 vitam utilissimas. Recensebis etiam
 accuratè & fideliter singula eorum, quæ
 nobis quidem obscura, tibi autem uni
 notissima sunt, & in regalis memoriæ
 tuæ sinu, velut in arcano quodam the-
 sauro recondita. Ob quæ omnia, ut ve-
 risimile est, cum iis ipsis divinæ Serva-
 toris nostri potentiæ argumentis usus
 fuisses, Basilicam, velut tropæum quod-
 dam victoriæ ab illo de morte olim re-
 late, cunctis non fidelibus modò, ve-
 rum etiam incredulis spectandam pro-
 posuisti; sanctumque sancti Dei tem-
 plum, & immortalis vitæ regni que cæ-
 lestis splendidissima ac pulcherrima
 monumenta; & Servatoris nostri sum-
 mi omnium Imperatoris victoriæ sacra
 donaria, Imperatori victori aptissime
 convenientia. Quibus tu illud immor-
 talis vitæ martyrium ac monumentum
 C exornasti: tum ut cælestem DEI ser-
 monem victorem ac triumphatorem
 regis apicibus atque elementis expri-
 meres: tum ut apertis ac minime ob-
 scuris vocibus piam ac religiosam Dei
 confessionem cunctis gentibus palam
 re ac verbis prædicares.

F I N I S.

Ppp p